

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Η

ΠΟΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

πρὸς χρῆσιν

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ ΝΕΑΝΙΩΝ

ἐπιδοκιμασία τοῦ ἐν Κερκύρα

ΑΡΧΙΡΑΒΒΙΝΟΥ

ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ μεταφρασθεῖσα

ΥΠΟ

Ι. ΝΑΧΑΜΟΥΛΗ

ΚΕΡΚΥΡΑ

Τύποις τοῦ μεταφραστοῦ

1870

ΙΑΚΩΒΑΤΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΒΑΙΘΗΚΗ
ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΗΝ

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ
Η
ΠΟΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

πρὸς χρήσιν

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ ΝΕΑΝΙΩΝ

ἐπιδιοκμασία τοῦ ἐν Κερκύρα

ΑΡΧΙΡΑΒΒΙΝΟΥ

ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ μεταφρασθεῖσα

ΥΠΟ

Ι. ΝΑΧΑΜΟΥΛΗ

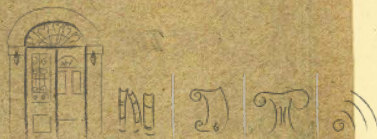

ΚΕΡΚΥΡΑ

Τύποις τοῦ μεταφραστοῦ

1870

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Μετ' ἀγάτου χαράς ἀνέγγρωμεν τὴν τοῦ συγ-
γραμματος *Precis d'instruction religieuse et
morale*, παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰωσήφ Ναχαμὸν-
λη, ἐνδὲς τῶν τῆς ἐνταῦθα Ἰσραηλιτικῆς Κοι-
νότητος προϋσταμένων, ἐπιχειρηθεῖσαν ἐντε-
λῇ μετὰφρασιν. Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωρικῇ κατα-
στάσει ἀπαιτεῖται ἵνα οἱ ἡμέτεροι νεανίαι οἰκιο-
ποληθῶσι μετὰ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης μεταχει-
ριζόμενοι αὐτὴν πρὸ πάντων ἐν τοῖς διδασκαλι-
κοῖς ἀρτιχειμέροις. Ἐρτεῦθερ οὐδὲν ἡδύνατο γὰρ
κάμῃ τις ὠφελιμώτερον τῆς μεταφράσεως βί-
βλου ὅπερ διὰ τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων θρη-
σκευτικῶν τε καὶ ἠθικῶν ἀρχῶν, φυσικῶς ἀ-
ναπνοσθησομένων ὑπὸ τῶν διδασκάλων, τείνει
γὰρ καθιστᾶ τὸν Ἰσραηλίτην εὐσεβῆ, τίμιον, καὶ
ἐνάρετον.

Διὰ ταῦτα ἐπιδοκιμάζομεν τὴν χρῆσιν ἐν
τῷ ἡμετέρῳ σχολείῳ τοῦ Γ. Τ. τοῦ ἐπωφελοῦς
τούτου συγγράμματος, καὶ συνιστῶμεν αὐτὸ ἐν-
θέρμως ἅπασιν τοῖς ὁμοθρήσκους ἡμῶν οἵτινες
πρὸ παντὸς ἄλλου ὀφείλουσι γὰρ ἐνδιαφέρωται
περὶ τῆς καλῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων αὐτῶν.

Ἐν Κερκύρᾳ τὴν 25 Κισλεῦ 5630.

Ι. Ρ. Τεδέσκης, Ἀρχιεραββῆρος

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Η

ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

πρὸς χοῦσιν

τῶν Ἑλλήνων Ἰσραηλιτῶν Νεανιῶν.

ΠΡΟΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Ἐρώτησις. Τίς εἶσαι τέκνον μου ;

Ἀπάντησις. Εἶμαι Ἰσραηλίτης (Ἰσραηλῆτις).

Ε. Πρὸς ποῖον σκοπὸν ἤλθες ἐνταῦθα ;

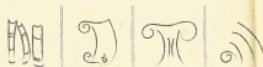
Α. Διὰ τὴν ἐρωτηθῆ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἡμετέρας θρησκείας.

Ε. Τί ἐννοεῖς διὰ τῆς ἐκφράσεως ἡμετέρα θρησκεία ;

Α. Ἐννοῶ πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὑπακοὴν εἰς τὸν νόμον τὸν ὁποῖον ἔδωκεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας.

Ε. Ποιοὶ εἰσιν Ἰσραηλῖται ;

Α. Ἰσραηλῖται εἰσιν οἱ ἀπόγονοι τῶν πατριαρ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΠΟΥ

χῶν Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, τῶν ὁποίων ὁ
τελευταῖος ἔλαβε παρὰ Θεοῦ τὸ ὄνομα «Ἰσραήλ.»

Ε. Πόσαι καὶ ποίαι αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀδάμ, τοῦ
πρώτου ἀνθρώπου, μέχρι Ἰακώβ;

Α. Εἰκοσιδύο, τουτέστιν Ἀδάμ, Σήθ, Ἐνῶς,
Καϊνᾶν, Μαλελεήλ, Ἰέρεδ, Ἐνῶχ, Μαθουσάλα,
Λέμεχ, Νῶε, Σήμ, Ἀρπαξᾶδ, Σαλᾶ, Ἑβερ, Φέλεγ,
Ραγαῦ, Ξερούχ, Ναχῶρ, Θάρρα, Ἀβραάμ, Ἰσα-
ὰκ καὶ Ἰακώβ.

Ε. Ἀρκεῖ νὰ ἦναί τις ἀπόγονος τοῦ ἁγίου
τούτου ἀνδρός, ἵνα ἀξιωθῇ τοῦ ὀνόματος ἀλη-
θοῦς Ἰσραηλίου;

Α. Ὅχι· ὀφείλει πρὸς τούτοις νὰ ἐκτελῇ τὸν
νόμον τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωκε, καὶ ἐκπληροῖ
ἅπαντα τὰ καθήκοντα ἅτινα ὁ νόμος οὗτος ἐπι-
βάλλει ἡμῖν.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Περὶ Θεοῦ.

Ε. Τί ἐστὶ Θεός;

Α. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ δημιουργὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ
τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων.
Ὁ Θεὸς εἶναι παντοκράτωρ, μόνος, καὶ διοικεῖ
τὰ πάντα. Ὁ Θεὸς ὑπῆρξεν, ὑπάρχει καὶ αἰω-
νίως θέλει ὑπάρξει· διὰ τοῦτο καὶ ὀνομάζεται
Αἰώνιος. Ὁ Θεὸς εἶναι πανταχοῦ παρὼν, καὶ διὰ
τῆς δόξης του τὰ πάντα πληροῖ· αὐτὸς γινώσκει
τὸ πᾶν, καὶ δὲν τῷ ὑποκρύπτονται οὐδὲ τὰ μυ-
στηριωδέστερα ἡμῶν διανοήματα.

Ε. Διὰ τί ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον;

Α. Ἵνα τὸν γνωρίζωμεν, τὸν λατρεύωμεν καὶ
τὸν ὑπηρετῶμεν, ἐκπληροῦντες τὰ ἐν τοῖς νόμοις
αὐτοῦ ἐγγεγραμμένα καθήκοντα, καὶ ἵνα, μετὰ
θάνατον, ἡ ψυχὴ ἡμῶν χαίρῃται τῆς αἰωνίου μα-
καριότητος.

Ε. Εἰς πόσα διακροῦνται τὰ καθήκοντα ἅτι-
να ὀφείλομεν νὰ ἐκπληρώμεν;

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Α. Εἰς τρεῖς τάξεις τούτέστι·

1.ον Καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν.

2.ον Καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον του, καὶ

3.ον Καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἑαυτὸν του.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώ-
που πρὸς τὸν Θεόν.

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ τοῦ Θεοῦ Νόμου.

Ε. Τί ἐννοεῖται διὰ Θεῖον νόμον;

Α. Τὸ σύνολον τῶν εἰς τὴν ἱερὰν Βίβλον ἐμ-
περιχομένων παραγγελημάτων.

Ε. Ποία ἡ βίβλος αὕτη;

Α. Ἡ Βίβλος εἶναι ἡ συλλογὴ τῶν ἐγγράφων
ἅτινα οἱ πατέρες ἡμῶν παρέδωκαν ἡμῖν, καὶ ἐν
οἷς εὐρίσκεται ὅ,τι ὁ Ἰσραηλίτης ὀφείλει νὰ πι-
στεύῃ καὶ νὰ ἐλπίζῃ.

Ε. Ποῖαι αἱ θεμελιώδεις ἀρχαὶ τοῦ Θεοῦ
Νόμου;

Α. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς
τὸν πλησίον.

Ε. Τί εἶναι ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν;

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Α. Ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν εἶναι αἴσθημα ὅπερ ὁδηγεῖ ἡμᾶς νὰ ἀγαπῶμεν ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὸν Θεόν. Ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν οὐδὲ στιγμήν, ὅτι ἡ τε ζωὴ μας καὶ τὰ ἀγαθὰ ἅτινα κατέχομεν, ἀπ' αὐτὸν προέρχονται εἰς ἡμᾶς, καὶ ὅτι αὐτὸς ἀνταμείβει τοὺς δικαίους καὶ τιμωρεῖ τοὺς ἀσεβεῖς, εἴτε ἐν τῇ παρούσῃ εἴτε ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ.

Ε. Ποίους ἐννοεῖς δικαίους καὶ ποίους ἀσεβεῖς;

Α. Δίκαιοι ὀνομάζονται οἱ ἐκπληροῦντες τὰ καθήκοντα πρὸς τὸν Θεόν καὶ πρὸς τὸν πλησίον των, ἀσεβεῖς δὲ, οἱ τὰ καθήκοντα ταῦτα ἀμελοῦντες.

Ε. Τί ἐστὶ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον;

Α. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον εἶναι αἴσθημα, ὅπερ παραινεῖ ἡμᾶς νὰ ἀγαπῶμεν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀνευ διακρίσεως θρησκείας ἢ ἐθνικότητος.

Ε. Διατὶ ὀνομάζεις ὅλους τοὺς ἀνθρώπους *πλησίον μας*;

Α. Διότι ὅλοι εἶναι ὅμοιοι ἡμῶν· ὅλοι ὡς ἡμεῖς εἶναι δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ, ἀπόγονοι

δὲ, ὡς ἡμεῖς, τῶν πρωτοπλάστων γεννητόρων Ἀδὰμ καὶ Εὕας. Ὁφείλομεν ὅθεν νὰ πράττωμεν ὑπὲρ αὐτῶν ὅλον τὸ καλόν, τὸ ὁποῖον ἠθέλομεν νὰ ποιῶσι καὶ αὐτοὶ πρὸς ἡμᾶς, διότι ὁ Θεὸς εἶπεν. «Ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς τὸν ἑαυτὸν σου». Ἡμεῖς λοιπὸν ὀφείλομεν νὰ θεωρῶμεν ὡς ἀδελφούς ἡμῶν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες ἀναγνωρίζουσι τὸν Θεόν ὡς δημιουργὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.

Ε. Μὲ ποῖον τρόπον ἐλάβομεν τὸν νόμον παρὰ Θεοῦ;

Α. Εὐρισκόμενοι οἱ προπάτορες ἡμῶν δοῦλοι ἐν Αἰγύπτῳ, ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Μωϋσέως, θαυμάσιως τοὺς ἡλευθέρωσε καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς ἅπαντα τὰ παραγγέλματα ἐκ τῶν ὁποίων σύγκειται ὁ θεῖος νόμος.

Ε. Πῶς καλεῖται τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ νόμου τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, παρρησία παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ;

Α. Δεκάλογος, εἴτε αἱ δέκα ἐντολαί.

Ε. Ἀπήγγειλον τὰς δέκα ταύτας ἐντολάς.

Α. 1. «Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὅστις ἐ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΘΟΥΡΙΟΥ

ξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. »

2. « Οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς. »

3. « Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ· οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ. »

4. « Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, ἀγιαῖξεν αὐτὴν· ἐξ ἡμέρας ἑργᾶ, καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. »

5. « Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι. »

6. « Οὐ μνησείσεις. »

7. « Οὐ κλέψεις. »

8. « Οὐ φοιεύσεις. »

9. « Οὐ ψευδ μαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλη-

σίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ. »

10. « Οὐκ ἐπιθυμήσεις ὅσα τῷ πλησίον σου ἔστι. »

Ε. Ποῖον τὸ βιβλίον ἐν ᾧ περιέχονται αἱ δέκα ἐντολαί ;

Α. Ἡ Πεντάτευχος τοῦ Μωϋσέως.

Ε. Περιέχονται καὶ ἄλλαι ἐντολαὶ εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο ;

Α. Ναί· περιέχονται ἐν αὐτῷ ἅπαντα τὰ τοῦ θείου νόμου παραγγέλματα, δηλαδὴ ὁ γραπτὸς νόμος.

Ε. Διατί ὀνομάζεις αὐτὸν γραπτὸν νόμος ;

Α. Διότι ἔχομεν καὶ τὸν ἐκ παραδόσεως.

Ε. Τί ἐστὶ ὁ ἐκ παραδόσεως νόμος ;

Α. Ὁ ἐκ παραδόσεως νόμος εἶναι ἡ ἀληθὴς ἐξήγησις τοῦ γραπτοῦ· παρεδόθη δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ Θεοῦ τῷ Μωϋσῇ· πλὴν δὲν διετάχθη ἡ ἐγγραφή αὐτοῦ.

Ε. Κατὰ ποῖον τρόπον ὁ μὴ γραπτὸς οὗτος νόμος διετηρήθη μέχρι σήμερον ;

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΝΟΣ ὁ πρεσβύτερος λαβὼν αὐτὸν παρὰ Θεοῦ, τὸν ἐ-
ΛΗΘΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

δίδασκεν τῷ Ἰσραηλιτικῷ λαῷ· διετηρήθη δὲ ἐκ παραδόσεως, διὰ τῶν προφητῶν καὶ ἄλλων σοφῶν τοῦ Ἰσραὴλ μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν καταδιωγμῶν, καθ' ἣν οἱ πατέρες ἡμῶν, φοβούμενοι μὴ λησμονηθῇ ἢ νοθευθῇ, ἀπεφάσισαν νὰ τὸν γράψωσιν.

Ε. Ποῖα τὰ κυριώτερα βιβλία ἐν οἷς ὁ ἐκ παραδόσεως νόμος ἐνεγράφη;

Α. Ἡ οὕτω λεγομένη *Μισρά*, καὶ τὸ *Γαλ-μουὶδ* εἴτε *Γκεμαρά*.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

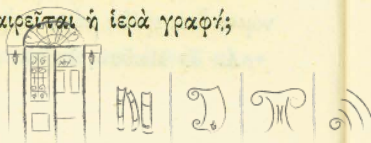
Περὶ τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

Ε. Πῶς ὀνομάζονται τὰ βιβλία ἅτινα διὰ θείας ἐμπνεύσεως ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν προφητῶν;

Α. Τὰ βιβλία ταῦτα ὀνομάζονται *Βίβλος* ἢ Ἀγία Γραφή.

Ε. Εἰς πόσα μέρη διαίρεται ἡ ἱερὰ γραφή;

Α. Εἰς τρία.

1.ον Εἰς Νόμον, *τορη*

2.ον Προφῆτας, *οἱή*

3.ον Ἀγιογράφους, *οἱή*

Ε. Τί περιέχουσι τὰ βιβλία ταῦτα;

Α. 1.ον Τὸ πρῶτον, ὅπερ ὀνομάζεται καὶ Πεντάτευχος, περιέχει τὴν ἱστορίαν τῆς δημιουργίας, τὴν τῶν πατριαρχῶν καὶ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Μωϋσέως, καὶ ἀπάσας τὰς ἐντολὰς αἵτινες μᾶς ἐπεβλήθησαν παρὰ Θεοῦ διὰ τοῦ μεγάλου ἐκείνου Προφήτου.

2.ον Τὸ δεύτερον ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο; ἐξ ὧν τὸ μὲν (°), περιέχει τὴν ἱστορίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Μωϋσέως μέχρι τῆς καταστροφῆς τοῦ 1. Ναοῦ· τὸ δὲ (°°) διαφόρους προφητείας, καὶ τὰς προτροπὰς καὶ ὑποσχέσεις ἃς ὁ Θεὸς ἔκαμεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας.

3.ον Τὸ δὲ τρίτον περιέχει ἄσματα, πα-

(°) Ἰστοίς τοῦ Ναοῦ, Κριταὶ καὶ Βασιλεῖς.

(°°) Ησαΐας, Ἰερεμίας, Ιεζεκιήλ καὶ οἱ δώδεκα μικροὶ

ρακλήσεις, παραγγέλματα ἡθικῆς καὶ σοφίας, καὶ τέλος τοὺς θρήνους περὶ τῆς καταστροφῆς τοῦ πρώτου Νχοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ περὶ τῆς δουλείας τοῦ Ἰσραήλ.

ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

Περὶ τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς ἡμετέρας πίστεως.

Ε. Ποῖαί εἰσιν αἱ θεμελιώδεις ἀρχαὶ τῆς ἡμετέρας πίστεως;

Α. Ἰδοὺ αὐταί.

1.ον Πίστις εἰς τὴν ὑπαρξιν καὶ εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ.

2.ον Πίστις εἰς τὴν θεϊαν ἀποκάλυψιν.

3.ον Πίστις εἰς τὴν ἀθανάσιαν τῆς ψυχῆς.

Ε. Τί ἐννοεῖς διὰ θεϊαν ἀποκάλυψιν;

Α. Μὴ δυνάμενος ὁ ἄνθρωπος, διὰ τῆς μόνης αὐτοῦ διανοίας, νὰ ἀποκτήσῃ ἀπάσας τὰς ἀνγκυαίας διὰ τὴν εὐημερίαν του γινώσκων, ὅτι Θεὸς ἀπεκάλυψεν ἑαυτὸν εἰς τὸν Ἰσραήλ δι' αἰσεβῶν τινῶν ἀν-

δρῶν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ συλλογὴν διδασκαλιῶν κατὰ τὰς ὁποίας αὐτὸς ὀφείλει νὰ κανονίζῃ τὴν πίστιν καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ε. Πόσα καὶ ποῖα τὰ ἀρχαὶ τῆς πίστεως ἄτινα παράγονται ἐκ τῶν ῥηθειςῶν τριῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν;

Α. Δεκατρία, δηλαδὴ.

1.ον Ὅτι ὁ Θεὸς ὑπάρχει, ὑπῆρξε καὶ θέλει αἰωνίως ὑπάρξει.

2.ον Ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μόνος.

3.ον Ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἄυλος.

4.ον Ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸ πᾶν.

5.ον Ὅτι εἰς αὐτὸν μόνον ὀφείλομεν νὰ ἀπευθύνωμεν τὰς παρακλήσεις ἡμῶν.

6.ον Ὅτι οἱ ἡμέτεροι προφῆται ὑπὸ Θεοῦ ἐνεπνεύσθησαν.

7.ον Ὅτι ὁ Μωϋσῆς εἶναι μείζων ἀπάντων τῶν προφητῶν.

8.ον Ὅτι ὁ τε γραπτὸς καὶ ἐκ παραδόσεως νόμος, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς ἀπεδέχθημεν, ἐδόθη παρὰ Θεοῦ διὰ τοῦ Μωϋσέως.

9.ον "Οτι ὁ Θεὸς δὲν θέλει τὸν ἀλλάξει ποτέ.

10. "Οτι ὁ Θεὸς γινώσκει τὰ τῶν ἀνθρώπων δικνοήματα.

11.ον "Οτι ὁ Θεὸς τοὺς μὲν ἀγαθοὺς ἀνταμείβει, τοὺς δὲ ἀσεβεῖς τιμωρεῖ.

12.ον "Οτι ὁ Θεὸς, κατὰ τὴν παρ' αὐτοῦ προσδιορισθεῖσαν ἐποχὴν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς μόνος γινώσκει, θέλει πέμψει ἡμῖν τὸν ὑπὸ τῶν προφητῶν ἀγγελθέντα Μεσσίαν, μέσῳ τοῦ ὁποίου, θεία δὲ συνάρσει, θέλει θριαμβεῦσαι ἡ πίστις τῆς ἐνότητος τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλουσι ἐκλείψει ἐκ τῆς γῆς ὁ πόλεμος, ὁ λιμὸς, ἡ ἀσέλγεια καὶ ἅπασαι αἱ ἄλλα ἀνθρώπινοι πληγαί.

13.ον "Οτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατος, καὶ ὅτι ἔσεται ἡμέρα καθ' ἣν οἱ νεκροὶ ἀναστήσονται ὅπως κριθῶσιν.

Ε. Ποῖον ἔθεν δι' ἡμᾶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεόν;

Α. Γινώσκοντες ὅτι ὁ Θεὸς προσέχει τὴν διαγωγὴν παντὸς ἀνθρώπου, ὀφείλομεν νὰ ἔμεθα ἀγαθοὶ καὶ ἐνάρτεοι, ἐν καιρῷ δὲ ἀνάγκης ἀφωσιωμένοι

εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ Θεοῦ.

Ε. Ἐχει ὁ ἄνθρωπος τὸ ἐλεύθερον νὰ πράττῃ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν;

Α. Ναι, ἄνευ τῆς ἐλευθερίας τοῦ πράττειν δὲν ἤθελεν ὑπάρχει οὔτε ἀρετὴ οὔτε κακία· ὣν δὲ ὁ Θεὸς εἰς τὸ ἄκρον δίκαιος, ἡ ἀρετὴ θέλει λάβει τὴν ἀμοιβὴν τῆς, καὶ ἡ κακία τὴν ἀνάλογον τιμωρίαν, καθόσον ὁ Θεὸς εἶπεν. « Ἰδοὺ δέδωκα « πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν καὶ τὸν « θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν . . . ἔκλε-
« ξαι τὴν ζωὴν. (Λευτ. XXX. 15. 19.)

ΜΛΘΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Περὶ τῶν ἐντολῶν, αἵτινες ἰδιαιτέρως καὶ συ-
γράμεις ὑπενηυμῶσιν ὑμῖν τὴν ὑποχρέωσιν
νὰ ὑπακούωμεν εἰς τὸν θεῖον νόμον.

Ε. Ποῖαι αἱ πράξεις, ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὁποίων καθημερινῶς ὑπενηυμῶμεν ἡμῖν τὸ καθήκον νὰ ἀ-
ναγνωρίζωμεν καὶ νὰ ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν, καὶ νὰ
ἐκτελῶμεν τὰς ἐντολάς τὰς ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ
περιεχομένας;

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΓΙΟΥΡΙΟΥ

Α. 1.ον Ἡ προσευχή **Ἰβ'β'η**, τὴν ὁποίαν καθήκον ἔχομεν νὰ ἀπευθύνωμεν καθημερινῶς εἰς τὸν Κύριον, καὶ διὰ τῆς ὁποίας ἡμεῖς μαρτυροῦμεν αὐτῷ τὴν ὑποταγὴν μας, τὴν ἐμπιστοσύνην μας εἰς τὴν ἀπεριόριστον αὐτοῦ ἐπιείκειαν, καὶ ἀναγνωρίζομεν τὴν παντοδυναμίαν του, τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν ἄκραν αὐτοῦ εὐσπλαγγνίαν.

2.ον Τὰ φυλακτήρια **Ἰβ'β'η**, τὰ ὁποῖα θέτομεν εἰς τὸν ἀριστερόν βραχίονα καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου· καὶ ἐν τοῖς ὁποίοις εἰσὶ γεγραμμένα τὰ τέσσαρα κεφάλαια τῆς πεντατεύχου τὰ περιέχοντα τὰς αὐτὰς ἐντολάς.

3. Τὰ κράσπεδα **Ἰβ'β'η**, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐνέτειλε ὁ Θεὸς νὰ φορῶμεν ὡς σημεῖον δυνάμενον νὰ ὑπενθυμίζῃ ἡμῖν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θείων ἐντολῶν.

4. Ἡ μετρίουτᾶ **Ἰβ'β'η**, τὴν ὁποίαν ἐπίσης καθήκον ἔχομεν νὰ προσκολλῶμεν εἰς τὰς θύρας τῶν οἰκῶν μας. Αὕτη περιέχει δύο κεφάλαια ἀναφερόμενα εἰς τὰ αὐτὰ καθήκοντα.

Περὶ προσευχῆς.

Ε. Κατὰ ποῖον τρόπον ὀφείλομεν νὰ προετοιμαζώμεθα ἵνα ἀπευθύνωμεν τὰς προσευχὰς ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν;

Α. Ἐγκαταλείποντες πᾶσαν κοσμικὴν ἰδέαν καὶ ὑψόνοντες τὴν ψυχὴν μας πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ καθαριότης τοῦ σώματος εἶναι καὶ αὕτη ἀναγκαία εἰς τὴν προσευχήν. Διὰ τοῦτο ὀφείλομεν νὰ πλύνωμεν τὰς χεῖράς μας καὶ τὸ πρόσωπον καθεαυτοῦ, τὰς δὲ χεῖρας ὁσάκις ἐτοιμαζώμεθα διὰ τὴν προσευχήν πρὸ τῆς βρώσεως.

Ε. Ποῖος ὁ σκοπὸς τῆς προσευχῆς;

Α. Διὰ τῆς προσευχῆς δοξαζόμεν τὸν Θεόν, ἐπικαλοῦμεν τὴν προστασίαν αὐτοῦ δι' ἡμᾶς καὶ δι' ὅλους ἐν γένει τοὺς ἀνθρώπους, τὸν εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ ὁποῖα μᾶς διανέμει ἀγαθὰ, καὶ τῷ ζητοῦμεν συγγνώμην διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.

Ε. Χρῆστοῦμεν νὰ προετοιμαζώμεθα καθ' ἑκάστην

Α. Καθῆκον ἔχομεν νὰ προσευχώμεθα τοῦλάχιστον τρεῖς τῆς ἡμέρας, δηλαδὴ τὸ πρῶτ', μετὰ μεσημβρίαν, καὶ τὸ ἑσπέρας.

Ε. Ποῖα τὰ κεφάλαια τῆς Πεντατεύχου, ἀτινα ἀπαρτίζουν μέρος τῶν ἡμετέρων προσευχῶν, καὶ τὰ ὁποῖα ὀφείλομεν νὰ λέγωμεν τὸ πρῶτ' καὶ τὸ ἑσπέρας;

Α. Τρία εἶναι τὰ κεφάλαια ταῦτα, τὸ πρῶτον τῶν ὁποίων ἀρχίζει διὰ τοῦ ἱερῆς **υ**ης.

Ε. Ἀπάγγελον τὸ πρῶτον τοῦτο κεφάλαιον.

Α. « Ἄκουε, Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, Κύριος εἷς ἐστι. »

« Καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης
« τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,
« καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου. Καὶ ἔσται τὰ
« ῥήματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμε-
« ρον, ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου. Καὶ
« προβιβάσεις αὐτὰ τοὺς υἱούς σου, καὶ λαλή-
« σεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ, καὶ πορευό-
« μενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζόμενος καὶ διανιστά-
« μενος. Καὶ ἀφάψεις αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς

« χειρός σου, καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν
« σου. Καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φιλίας τῶν
« οἰκιῶν ὑμῶν καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν. »

Ε. Τί ὑπενθυμίζει ἡμῖν τὸ κεφάλαιον τοῦτο;

Α. Αὐτὸ ὑπενθυμίζει ἡμῖν τὴν ὑπαρξιν, τὴν αἰωνιότητα καὶ τὴν ἐνότητα τοῦ Θεοῦ, τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὸν ἀγαπῶμεν ὑπὲρ πάντα, θυσιάζοντες διὰ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ τὰ ἀγαθὰ μας καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν ἡμῶν, νὰ διδάσκωμεν εἰς τὰ τέκνα μας τὰς θείας ἐντολάς, καὶ τέλος μᾶς ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον νὰ φορῶμεν τὰ **ῥ**ῖβη (φυλακτήρια), καὶ νὰ προσαρτῶμεν τὴν **ῥ**ῖπη εἰς τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν μας.

Ε. Ποίᾳς ἄλλας υποχρεώσεις ὀφείλομεν νὰ ἐκπληρῶμεν ὡς πρὸς τὰς προσευχάς;

Α. Ὅφειλομεν νὰ λέγωμεν ἐν ταῖς διαφόροις τοῦ ἔτους ἑορταῖς, ἐπιπροσθέτους τινὰς προσευχάς, νὰ ἀπευθύνωμεν εἰς τὸν Θεὸν τὰ εὐχαριστήρια ἡμῶν πρὸ τῆς βρώσεως καὶ μετ' αὐτὴν, τέλος δὲ ἄλλας προσευχάς κατὰ διαφόρους περιστάσεις τῆς ζωῆς ἡμῶν.

Ε. Ποία ἡ διαγωγή ἡμῶν ἐντὸς τοῦ διὰ τὰς προσευχὰς ἀφιερωμένου Ναοῦ;

Α. Ὅφείλομεν νὰ εἰσερχώμεθα καὶ ἰστάμεθα ἐν αὐτῷ, μετὰ τῆς προσηκούσης εὐλαβείας, καὶ νὰ ἐγκρατεύμεθα πάσης ἀλλοτρίας εἰς τὴν θείαν λατρείαν ὁμιλίας.

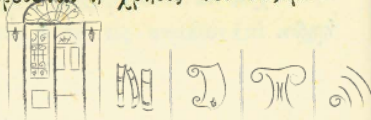
ΜΑΘΗΜΑ ΕΚΤΟΝ

Περὶ ἑορτῶν.

Ε. Ποῖαι ἑορταὶ ὑπεβλήθησαν ἡμῖν παρὰ Θεοῦ;

Α. 1.ον Ἡ ἀγία τοῦ Σαββάτου ἡμέρα, διορθώσασα πρὸς ὑπενθύμισιν ὅτι δημιουργήσας ὁ Θεὸς τὸν κόσμον εἰς ἑξ ἡμέρας, τὴν ἐβδόμην ἀνεπαύθη. Τοιαύτη ἡμέρα ὑπενθυμίζει προσέτι εἰς ἡμᾶς τὴν θαυμασίαν λύτρωσιν τῆς Αἰγυπτιακῆς δουλείας.

2.ον Τὸ Πάσχα, ΠΡΒ, διὰ τοῦ ὁποίου ἐορτάζομεν τὴν ἐξοδὸν μας ἐξ Αἰγύπτου. Διαρκούσης τῆς ἐορτῆς ταύτης, ἡ ὁποία ἀρχίζει τὴν 15.ην τοῦ Νισᾶν, ἀπαγορεύεται ἡ χρῆσις τοῦ ἐνζύμου ἄρτου.

3.ον Ἡ Πεντηκοστή, εἴτοι ἡ ἐορτὴ τῶν ἐβδομάδων Πενήκω, οὕτω ὀνομαζομένη διότι συμπίπτει ἐπτά ἐβδομάδας μετὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ Πάσχα, δηλαδή τὴν 6. τοῦ μηνὸς Συβᾶν. Ἡ ἐορτὴ δὲ αὕτη εἶναι ἀνάμνησις τοῦ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ δοθέντος θείου Νόμου.

4.ον Ἡ ἐορτὴ τῆς σάλπιγγος, εἴτοι τὸ Νέον ἔτος ΠΝΒΩ ΠΗΓ, ἐπέτειος ἡμέρα τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου. Ἡ ἐορτὴ αὕτη συμπίπτει τὴν 1.ην τοῦ Τιςρῆ.

5.ον Ἡ ἡμέρα τῆς ἐξιλεώσεως, ΠΝΒΩ ; ἥτις ἐορτάζεται τὴν 10.ην Τιςρῆ, καὶ ἀφιεροῦται ὅλως διόλου εἰς τὴν μετάνοιαν. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην νηστεύομεν αὐστηρῶς. Ὅπως δὲ ἀπυβῆ τελεσφόρος, ἀνάγκη πᾶσα εἶναι ἡ μετάνοια ἦναι εὐληκρινής. Ὅφείλομεν δὲ πρὸ πάντων νὰ ἱκανοποιήσωμεν ἐκείνους τοὺς ὁποίους προσεβάλομεν, καὶ νὰ συγχωρήσωμεν τοὺς προσβαλόντας ἡμᾶς.

6.ον Ἡ ἐορτὴ τῶν Σκηνοπηγιῶν, ΠΝΒΩ, πρὸς ἀνάμνησιν τῶν σκηνῶν, εἰς τὰς ὁποίας οἱ πατέρες ἡμῶν κατήκουν διαρκούσης τῆς μακρᾶς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

περιοδείας των εἰς τὴν ἔρημον, τὴν ὁποῖαν διήρχοντο ἐξελθόντες τῆς Αἰγύπτου. Ἡ ἑορτὴ αὕτη συμπίπτει τὴν 15.ην τοῦ εἰρημένου μηνός.

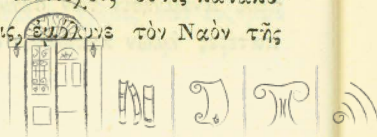
Ε. Ἰνα προσηκόντως τελῶμεν τὸ Σάββατον καὶ τὰς ἄλλας ἑορτάς, ἀρκεῖ ἀπλῶς νὰ ἀναπαυώμεθα ἀπερχόμενοι τῆς ἐργασίας;

Α. "Οχι" ὀφείλομεν νὰ μεταχειρίζομεθα τὴν ὁποῖαν αἱ ἑορταὶ μᾶς παρέχουσιν εὐκαιρίαν, ἵνα μελετῶμεν τὸν θεῖον νόμον, καὶ νὰ συχνάζωμεν εἰς τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς καὶ εἰς τὰς συνεδριάσεις ἐνθα διδάσκεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

Ε. Ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ θείου νόμου διαταχθεισῶν ἑορτῶν, ὑπάρχουσι ἄλλαι ἑορτάσιμοι ἡμέραι;

Α. Ναί, τελοῦμεν ἐπίσης·

1.ον Τὰ ἐγκαίνια **וַיִּסַּד**, κατὰ τὴν 25 Κι-σλεῦ, πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἐνδόξου νίκης ἣν ἐνίκησαν οἱ Ἰσραηλῖται διὰ τῶν Ἀσμοναίων, λεγομένων Μακκαβαίων, (ἐκ τῆς Ἱερατικῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀαρών) κατὰ τοῦ Ἀγτιόχου, ὅστις κατακυριεύσας τὰς ἀγίας πόλεις, ἐνέταξε τὸν Ναὸν τῆς

Ἱερουσαλήμ. Τότε τὰ ἱερὰ σκευὴ ἐκχθρίσθησαν, ὁ δὲ Ναὸς ἐγκαταστάθη.

2.ον Τὴν ἑορτὴν τῶν **Κλήρων** **וַיִּגִּד**, πρὸς τελετὴν τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ Θεὸς, διὰ τῆς Ἀνάστασης Ἑσθέρ, ἠλευθέρωσε τοὺς Ἰσραηλῖτας ἀπὸ τῆς καταδρομῆς τοῦ δολίου Ἀμάν, τὴν ἀπόλειαν αὐτῶν ὁμόσαντος, καὶ διὰ τῶν κλήρων προσδιορίζαντος τὴν ἡμέραν, ἣν αὐτὸς προῦμελέτα διὰ τὴν σφαγὴν. Ἡ ἑορτὴ αὕτη προτεδιορίσθη κατὰ τὴν 15.ην τοῦ μηνός **Ἀδάρ**.

3.ον Τὰς ἐθνικὰς ἑορτάς, δηλαδή, τὰς διορισθείσας πρὸς τελετὴν συμβάντος τινος, ἥ αἰσίτου ἐπετειοῦ ἡμέρας διὰ τὴν πολιτείαν εἰς ἣν ἀνήκομεν.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟΝ

Περὶ τῶν νηστευσίμων ἡμερῶν.

Α. Ἐκτὸς τῆς μεγάλης νηστείας, ἔχομεν ἄλλας ἐντὸς τοῦ ἔτους;

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΟΥ

Α. Οἱ προφῆται ἐπέβαλλον ἡμῖν ἄλλας τέσσαρας νηστείας πρὸς ἀνάμνησιν τῶν δυστυχημάτων ἅτινα οἱ πατέρες ἡμῶν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ὑπέστησαν. Ἡ πρώτη τῶν τεσσάρων τούτων νηστειῶν ἐκτελεῖται τὴν 17.ην Ταμουτῆ· ἡ δευτέρα, τὴν 9.ην τοῦ Ἀβ, ἐπέτειον ἡμέραν τῆς καταστροφῆς τοῦ τε πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου Νεοῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ· ἡ τρίτη, τὴν 3.ην τοῦ μηνὸς Τισριῶ· ἡ δὲ τετάρτη, τὴν 10.ην τοῦ μηνὸς Τεβέθ. Τέλος ἐκτελοῦμεν καὶ πέμπτην νηστείαν, ἥτις συμπίπτει τὴν 13.ην Αδάρ, παραμονὴ τῆς ἐορτῆς τῶν κλήρων, **וְיָד**.

Ε. Ποῖος ὁ ἀληθὴς σκοπὸς τῶν νηστειῶν;

Α. Αἱ νηστεῖαι ἐπεβλήθησαν ἡμῖν ἵνα ἐνθυμώμεθα ὅτι αἱ ἁμαρτίαι τῶν πατέρων ἡμῶν ἐπροξένησαν αὐτοῖς τὰ δυστυχήματα ἅτινα ὑπέφερον, καὶ ἵνα παρακινήθωμεν νὰ βελτιωσωμεν τὴν διαγωγὴν μας, ἐκπληροῦντες πιστῶς τὰ καθήκοντά μας, εἴτε πρὸς τὸν Θεόν, εἴτε πρὸς τὸν πλησίον. Ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι τὸ καθήκον ὅπερ ἰδιαίτερώς συστήνεται κατὰ τὰς νηστευσίμους ἡμέρας.

ΜΑΘΗΜΑ ΟΓΔΟΟΝ

Περὶ τιμῶν θρησκευτικῶν τελετῶν.

Ε. Ἐπιβάλλει ὁ νόμος ἡμῖν θρησκευτικὰς τιμὰς τελετάς;

Α. Ναί· ἡ κυρία αὐτῶν εἶναι ἡ περιτομὴ **וְיָד** ἐν πρώτοις μὲν ἐκτελεσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀβραάμ ἀκολούθως δὲ ἐπιβληθεῖσα εἰς ἅπαντας τοὺς ἀπογόνους Ἀβρένας, καθὺ σημεῖον τῆς συνθήκης αὐτῶν μετὰ τοῦ Θεοῦ. Ἔχομεν δὲ καὶ ἐντολάς τινάς, δι' ὧν ἀπαγορεύεται ἡμῖν νὰ τρώγωμεν τὸ αἷμα τῶν ζώων, τὸ κρέας ἐκείνων ἅτινα θεωροῦνται ἀκάθαρτα, ἢ τῶν μὴ σφαζομένων κατὰ τὸν διορισθέντα τρόπον, καὶ τὸ μίγμα τοῦ γάλακτος μετὰ τοῦ κρέατος.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΝΑΤΟΝ

Περὶ ἁμαρτίας καὶ μετανοίας.

Ε. Εἰς τί δύνανται νὰ μᾶς ὀδηγῇ ἡ ἀγνοία ἢ ἡ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ἀμέλεια τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἡμῶν κα-
θηκόντων;

A. Εἰς τὴν ἀμαρτίαν.

E. Τί ἐστὶν ἀμαρτία;

A. Ἀμαρτία εἶναι ἡ ἀπέλεια εἰς τὸν νόμον
τοῦ Θεοῦ.

E. Πῶς ὁ ἄνθρωπος ἀμαρτάνει;

A. Ὁ ἄνθρωπος ἀμαρτάνει κατὰ τοὺς ἐξῆς δύο
τρόπους.

1.ον Διὰ τῆς μὴ ἐκτελέσεως τοῦ ὅ,τι ὁ
Θεὸς διέταξεν εἰς ἡμᾶς νὰ πράττωμεν· τοῦτο ὀνο-
μάζεται ἀμαρτημα παραλείψεως.

2.ον Διὰ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ὅ,τι ὁ Θεὸς
νόμος ἀπαγορεύει ἡμῖν· τοῦτο δὲ ὀνομάζεται ἀ-
μαρτημα ἐκτελέσεως.

E. Ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀμαρτίας;

A. Διὰ τῆς ἀμαρτίας καταντῶμεν ἔνοχοι ἀπέ-
ναντι τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐλκύομεν ἐφ' ἡμῶν τὴν τι-
μωρίαν, εἴτε ἐν τῇ παρούσῃ, εἴτε ἐν τῇ μελλούσῃ
ζωῇ.

E. Κατὰ ποῖον τρόπον συγχωροῦνται εἰς τὸν

ἀμαρτωλὸν αἱ ἀμαρτίαι του, καὶ ἀπολαμβάνει
οὗτος τὴν ἄφεσιν παρὰ Θεοῦ;

A. Διὰ τῆς μετανόιας.

E. Τί ἐστὶ μετάνοια;

A. Αἴσθημα εἰλικρινοῦς μεταμελείας τῶν πρᾶχ-
θεῖσων ἀμαρτιῶν, λύπη τὴν ὁποῖαν αἰσθανόμεθα
διότι προσεβάλλομεν τὸν Θεόν, ἀμαρτήσαντες ἐ-
νώπιον αὐτοῦ. Ἡ μετάνοια δὲ αὕτη ὀφείλει νὰ
συνοδεύηται μετὰ σταθερᾶς ἀποφάσεως νὰ μὴ ἀ-
μαρτήσωμεν πλέον, καὶ μετὰ τῆς ὁμολογήσεως
τῆς πλάνης μας ἐνώπιον Θεοῦ.

E. Ὅταν πρόκηται περὶ ἀδικίας πρᾶχθείσης
κατὰ τοῦ πλησίον μας, ἀρκεῖ ἡ μετάνοια ἵνα ἐπι-
τύχωμεν συγχωρήσεως;

A. Ὁχι· ὀφείλομεν πρὸ πάντων, νὰ ἱκανοποιή-
ωμεν τὸν παρ' ἡμῶν ἀδικηθέντα, θεραπεύοντες τὴν
βλάβην τὴν ὁποῖαν προὔξησάμεν αὐτῷ, εἴτε εἰς
τὸ πρόσωπόν του, εἴτε εἰς τὰ συμφέροντά του, εἴτε
εἰς τὴν τιμὴν του.

E. Επιτρέπεται τῷ ἀμαρτωλῷ νὰ ἀναττείλῃ

*Οχι, διότι οὐδέν τι ὄν τόσον ἀβέβαιον ὥς ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς, ὁ ἀμαρτωλὸς δύναται αἰφνῆ-
δῶς νὰ ἀποθάνῃ πρὶν ἢ συνδιαλεχθῇ μετὰ τοῦ
Θεοῦ.

Ε. Πῶς ὀφείλομεν νὰ θεωρῶμεν τὸ καθήκον τῆς
μετανοίας.

Α. Ὡς τὸ ἐπισημότερον εὐεργέτημα τοῦ Ἑλεή-
μονος Θεοῦ, ὅστις γινώσκων τὴν ἀδυναμίαν μας,
ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς τὸ μέσον νὰ ἀπολαμβά-
νωμεν τὴν συγγνώμην τῶν ἀμαρτιῶν μας, καὶ νὰ
ἀναλαμβάνωμεν τὴν θείαν χάριτα. Εἶπεν ὁ Θεός·
« Οὐ θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ, ὡς τὸ
« ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς πονηρίας, καὶ
« ζῆν αὐτόν. »

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ

Περὶ θρησκευτικῆς ἐνηλικιότητος.

Ε. Κατὰ ποίαν ἡλικίαν εἶναι τις ἐνῆλιξ καὶ
ὅσον τὴν ἐξάσκησιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόν-
των ἀφορᾷ;

Α. Οἱ νεανία εἶναι ἐνῆλικες διὰ τὰ θρησκευ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

τικὰ καθήκοντα, κατὰ τὸ δέκατον τρίτον ἔτος
συμπληρωμένον, αἱ νεάνιδες δὲ κατὰ τὸ δωδέ-
κατον.

Ε. Κατὰ ποῖον τρόπον οἱ ἄρρενες ὀρεῖλουσι νὰ
πανηγυρίζωσι τὴν ἐποχὴν τῆς θρησκευτικῆς ἐνη-
λικιότητός των;

Α. Διὰ τῆς ἐπισήμου ὁμολογίας τῆς πίστεως
τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ διὰ τῆς στερεᾶς ἀποφά-
σεως νὰ ἐκτελῶσιν ἀκριβῶς, καὶ μέχρι τέλους
ζωῆς των, τὰ ἐντάλματα τοῦ Θεοῦ.

Ε. Ποία ἡ ὑποχρέωσις τῶν γονέων πρὶν ἢ τὰ
τέκνα αὐτῶν φθάσωσιν εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἐνη-
λικιότητα;

Α. Οἱ γονεῖς ὀφείλουσι νὰ εἰσγάγωσι βαθμη-
δὸν τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὴν πράξιν τῶν θρησκευ-
τικῶν καθηκόντων, ὅπως συνειθίζωνται νὰ ζῶσιν
ὡς ἀληθεῖς Ἰσραηλῖται.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώ-
που πρὸς τὸν πλησίον του.

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Ε. Ποῖα τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον του;

Α. Ὅχι μόνον δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν εἰς τοὺς ἄλλους ὅ,τι δὲν ἠθέλομεν νὰ κάμνωσιν αὐτοὶ πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ κάμνωμεν εἰς τοὺς ὁμοίους μας ὅτι ἐπιθυμοῦμεν νὰ κάμνωσι αὐτοὶ εἰς ἡμᾶς. Ἀπαγορεύεται ὅθεν νὰ ἀπατῶμεν τὸν πλησίον μας, νὰ καταχρώμεθα τῆς ἀδυναμίας του ἢ τῆς ἀγνοίας αὐτοῦ, προξενούντες βλάβην εἰς αὐτόν, ἢ εἰς τὴν ιδιοκτησίαν ἢ εἰς τὴν τιμὴν του. Πρέπει προσέτι νὰ βοηθῶμεν τοὺς ὁμοίους μας ἐν καιρῷ ἀνάγκης, χωρὶς νὰ δελεάζωμεθα παρ' οὐδενος συμφέροντος, ἐν ἐνὶ δὲ λόγῳ πρέπει ἐν πάσῃ περιστάσει, νὰ ἐκτελῶμεν ὑπὲρ πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐλεήμονας πράξεις.

— (31) —

Ε. Ποίαις ἐννοεῖς ἐλεήμονας πράξεις;

Α. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ κάμῃ ὑπὲρ τοῦ πλησίον του μὲ ἀίσθημα ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἀφιλοκερδῶς.

Ε. Ἀπαρίθμησον τὰς κυριώτερας ἐλεήμονας πράξεις.

Α. Αἱ κυριώτεραι ἐλεήμονες πράξεις εἰσὶ.

1.ον Ἡ ἐλεημοσύνη.

2.ον Τὸ εἰρηνεύειν τὰς οἰκογενείας.

3.ον Τὸ παρηγορεῖν τοὺς τεθλιμμένους.

4.ον Τὸ ἐπισκέπτεσθαι τοὺς ἀσθενεῖς.

5.ον Τὸ ἐκτελεῖν τοῖς τεθνηκῶσι τὰ παρὰ τῆς θρησκείας ἀπαιτούμενα ἔσχατα καθήκοντα.

6.ον Τὸ λυτρῶναι τοὺς δούλους, καὶ

7.ον Ἡ φιλοξενία.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

*Περὶ τοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ πρὸς τοὺς ἀνω-
τέρους ὀφειλομένου σεβασμοῦ, καὶ τῆς περι-
ποιήσεως πρὸς τοὺς παρομοίους μας καὶ τοὺς
κατωτέρους ἡμῶν.*

Ε. Ποῖα τὰ κυριώτερα ἡμῶν καθήκοντα πρὸς
τοὺς γονεῖς μας;

Α. Ὅφειλομεν νὰ σεβώμεθα αὐτοὺς, νὰ τοὺς
ὑπακούωμεν, νὰ τοὺς ὑπερασπίζωμεν καὶ νὰ τοὺς
βοηθῶμεν καὶ ὅλας τὰς ἀνάγκας αὐτῶν.

Ε. Κατὰ ποῖον τρόπον ὀφείλομεν νὰ φερώμε-
θα μετὰ τῶν γονέων ἡμῶν;

Α. Ὅφειλομεν νὰ δεικνύωμεν πάντοτε ὑποχώ-
ρησιν πρὸς αὐτοὺς, νὰ μὴ ἐπασχολῶμεν τὴν θέ-
σιν ὅπου συνήθως αὐτοὶ καθίζουσιν, νὰ μὴ διακό-
πτωμεν τὸν ὕπνον των, νὰ μὴ ἀντιτείνωμεν τὴν
γνώμην αὐτῶν οὐδὲ μὲ ὀριστικὸν τρόπον νὰ τὴν
ἐπιδοκιμάζωμεν. Πρέπει νὰ ὑποκύπτωμεν εἰς τὴν
θέλησιν των καὶ ὅταν αὕτη ἤθελε φανῇ ἄδικος ἢ
ἐναντία εἰς τὸ συμφέρον ἡμῶν. Ἐν γένει ὀφείλομεν

εἰς αὐτοὺς σεβασμὸν κινούμενον ἐκ τῆς καρδίας
καὶ φανερόν· μενον διὰ τε τῶν πράξεων καὶ διὰ τῆς
ὁμιλίας ἡμῶν.

Ε. Ποῖαι ποιναὶ ἀπαγγέλλονται ὑπὸ τοῦ θείου
νόμου εἰς τοὺς ἀχάριστους καὶ ἀπειθεῖς υἱούς;

Α. Ἄν ἤθελέ ποτε εὗρεθῇ υἱὸς τοσοῦτον διε-
στραμμένος ὥστε νὰ ἐξυβρίζη, ἢ νὰ κακομεταχει-
ρίζηται ἓνα τῶν γονέων αὐτοῦ, ἢ θελὲν εἶσθαι
κατηραμένος παρὰ Θεοῦ, καὶ ἤθελεν ὑποπέσει εἰς
τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένας ποινάς.

Ε. Μετὰ τὸν πατέρα μας καὶ τὴν μητέρα μας,
ποῖα τὰ ὑποκείμενα εἰς τὰ ὁποῖα ὀφείλομεν ἰ-
διαίτερον σέβας;

Α. Οἱ ἀνώτεροι ἡμῶν.

Ε. Ποῖοί εἰσιν οὗτοι;

Α. Οἱ εὐρισκόμενοι ἐν ἀνωτέρᾳ θέτει ἡμῶν, διὰ
τοῦ βαθμοῦ, διὰ τῶν γνώσεων, ἢ διὰ τῆς ἡλι-
κίας αὐτῶν. Ὅφειλομεν πρὸ πάντων ὑποταγῇ,
σέβας καὶ εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς διδασκάλους
μας οἵτινες, διὰ τῆς διδασκαλίας, ἀναπτύσσουσι
τὴν πνευματικὴν ἡμῶν ὑπαρξιν. Ὅφειλομεν προσέτι

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

νὰ τιμῶμεν τοὺς ἡμετέρους ραββίνους, καὶ νὰ σεβώμεθα τοὺς γέροντας ἀνευ διακρίσεως βαθμοῦ ἢ καταστάσεως. Οἱ δευτερότοκοι ὀφείλουσι νὰ περιποιῶνται τοὺς πρωτοτόκους, οἱ υἱοὶ τοῦ πρώτου γάμου τὸν μητριὸν καὶ τὴν μητριάν· ἕκαστος δὲ τῶν συζύγων τοὺς γονεῖς τοῦ ἄλλου.

Ε. Κατὰ ποῖον τρόπον πρέπει νὰ φερώμεθα μὲ τοὺς παρομοίους καὶ μὲ τοὺς κατωτέρους ἡμῶν.

Α. Ὅφείλομεν νὰ περιποιώμεθα τοὺς ὁμοίους μας καθ'ὃν τρόπον ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν νὰ φέρονται αὐτοὶ μεθ' ἡμῶν. Καθῆκον δὲ ἔχομεν νὰ φερώμεθα μετ' εὐμενείας καὶ ἀγάπης ὡς πρὸς τοὺς καταβιβασθέντας, ἕνεκα δυστυχημάτων, εἰς κατωτέραν θέσιν, καὶ πρὸς τοὺς διατελοῦντας ὑπὸ τὴν ὑποταγὴν ἡμῶν, ὡς τοὺς μισθωτοὺς μας, τοὺς ὑπηρετάς μας κτλ.

Ε. Ποῖα τὰ ὑποκείμενα, ἅτινα, ἕνεκα τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτῶν θέσεως, συσταίνονται ἰδιαιτέρως εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν ἡμῶν;

Α. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανά. Τὰ ὑποκεί-

μενα ταῦτα, ἐγκαταλελημένα ὄντα, ἔχουσι ἀνάγκην ὑπερασπίσεως καὶ περιθάλψεως ὑπὲρ πάντα ἄλλον.

ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

*Περὶ τῶν καθηκόντων πρὸς τὴν πατρίδα
καὶ πρὸς τὸν Βασιλέα.*

Ε. Τί ἐννοεῖς διὰ τῆς λέξεως *Πατρίς*;

Α. Ἡ πατρίς ἐστὶν ὁ τόπος, ὅπου ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη, καὶ ἔνθα ζῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων οἵτινες ἀσφαλίζουν εἰς ἅπαντας τοὺς πολίτας τὴν εἰρηνικὴν κατοχὴν τῆς ἰδιοκτησίας των, τὴν ἀπόλαυσιν τῶν δικαιοματίων, τῶν προϊόντων τῆς ἐργασίας καὶ τῆς βιομηχανίας αὐτῶν.

Ε. Ποία ἡ πατρίς σου;

Α. Ἡ Ἑλλάς.

Α. Ποῖα τὰ καθήκοντα ἡμῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα;

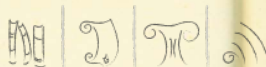
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Α. Κατὰ κοινωνικὴν τε καὶ θρησκευτικὴν ἐν-
τολήν, ὀφείλομεν πλήρην ὑποταγὴν καὶ ὑπακοὴν
εἰς τοὺς νόμους τοῦ κράτους, συμμεριζόμενοι τῶν
βαρῶν ὡς συμμεριζόμεθα τῶν δικαιωμάτων, νὰ
ὑπηρετῶμεν καὶ ἀγαπῶμεν τὴν Ἑλλάδα, νὰ τὴν
ὑπερασπίζωμεν, καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν αὐτῆς νὰ
θυσιάσωμεν τὰ ἀγαθὰ μας, καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρ-
ξιν ἡμῶν.

Ε. Ποῖα τὰ καθήκοντα πρὸς τὸν Βασιλέα;

Α. Ὅφειλομεν αὐτῷ πίστιν, σέβας, ἀγάπην καὶ
ἀφοσίωσιν· προσέτι δὲ ὀφείλομεν νὰ ἀπευθύνωμεν
εἰς τὸν Ὑψίστον τὰς δεήσεις ἡμῶν διὰ τὴν διατή-
ρησιν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, διὰ τὴν εὐημερίαν τῆς Βα-
σιλικῆς οἰκογενείας, ὡς καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν
τοῦ Κράτους.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

Περὶ τῶν καθήκόντων τοῦ ἀνθρώ-
που πρὸς τὸν ἑαυτὸν του.

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

Ε. Τί ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει εἰς τὸν ἑαυτὸν του;

Α. Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἐπαγρυπνῇ περὶ
τῆς διατηρήσεως τῆς ζωῆς, τῆς υγείας καὶ τῆς
τιμῆς αὐτοῦ· ὀφείλει δὲ νὰ διδάσκηται εἰς τὰ
θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ αὐτοῦ καθήκοντα, νὰ
μελετᾷ τὸν θεῖον νόμον καὶ νὰ ἐκλέγῃ ἐπάγγελ-
μα ἢ τέχνην τινα, ἵνα τοιοῦτοτρόπως τὰ πρὸς
τὸ ζῆν ἐντίμως ἀσφαλίζῃ.

Ε. Πῶς δυνάμεθα νὰ διατηρῶμεν μίαν καλὴν
διαγωγὴν;

Α. Ἀποφεύγοντες τὴν κακίαν, καὶ ἐκτελοῦν-
τες ἀπάσας τὰς ἀρετάς.

Ε. Ποῖος ὁ καλλίτερος ὁδηγὸς πρὸς ἐκτέλε-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

σιν τοῦ καλοῦ καὶ ἀποφυγὴν τοῦ κακοῦ ;

Α. Οὗτος εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ ἐκείνη φωνή, ἥτις «*συνείδησις*» ὀνομάζεται.

Ε. Ποῖα τὰ ὀλεθριώτερα τῷ ἀνθρώπῳ ἐλαττώματα;

Α. Ἡ ῥυπαρία, ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀκηδία, ἡ ἀπειθεία, τὸ ψεῦδος, ἡ υπερηφάνεια, ὁ φθόνος, ὁ θυμὸς, ἡ φυλαργυρία καὶ ἡ ἀσωτεία.

Ε. Ποῖαι αἱ εἰς τὰ ἐλαττώματα ταῦτα ἀντιταττόμεναι ἀρεταί;

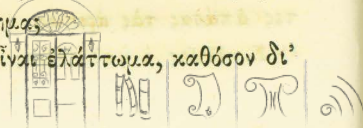
Α. Ἡ καθαριότης, ἡ σωφροσύνη, ἡ ἐνέργεια, ἡ εὐπειθεία, ἡ εἰλικρίνεια, ἡ σεμνότης, ἡ ἀμιλλα, ἡ πραότης καὶ ἡ οἰκονομία.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Περὶ ῥυπαρότητος καὶ καθαριότητος

Ε. Διατί ἡ μὲν ῥυπαρότης εἶναι ἐλάττωμα, ἡ δὲ καθαριότης προτέρημα;

Α. Ἡ ῥυπαρότης εἶναι ἐλάττωμα, καθόσον δι-

αὐτῆς γεννῶνται πολλαὶ ἐνοχλήσεις καὶ ἀσθένειαι, καὶ ἐλκύεται ὁ μολυσμὸς. Τὸν ῥυπαρὸν ἀποστρέφονται πάντες. Ἡ καθαριότης, τὸν ἀντίον, συντελεῖ ἰσχυρῶς εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος καὶ εἰς τὴν διατήρησιν αὐτοῦ· ἀναπληροῦ δὲ τὴν κομψότητα τῶν φορεμάτων. Καὶ τῶνόντι, ὅλοι δὲν εὐρίσκονται εἰς κατὰστασιν νὰ ἐνδύωνται κομψῶς, ἀλλ' εἰς ἅπαντας ἐστὶ δυνατόν νὰ διατηρῶσι τὴν προσήκουσαν καθαριότητα. Ἐνῶ δὲ ἡ καθαριότης παρέχει ἡμῖν μεγάλην ἡδονήν, ἡ ῥυπαρότης προξενεῖ οὐκ ὀλίγας ἐνοχλήσεις. Ὅθεν ἡ μὲν ἱερὰ Γραφὴ παραγγέλλει ἡμῖν τὴν καθαριότητα τοῦ τε σώματος καὶ τῆς κατοικίας, οἱ δὲ παλαιοὶ ἡμῶν ἀπέβαλλον ἐκείνους οἵτινες προσεβάλλοντο ἀπὸ τῆς ἀσθενείας ἐκ τῆς ῥυπαρίας προερχομένης.

ΜΑΘΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

Περὶ ἀδυναμίας καὶ σωφροσύνης.

Ε. Ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀδυναμίας καὶ τῆς σωφροσύνης;

Α. Ἡ ἀδηφαγία εἶναι ἐλάττωμα τὸ ὅποιον μεγάλως βλάπτει τὴν ὑγίειν. Ὁ ἀδηφάγος τρώγων ὑπὲρ τὸ δέον, ἐκτίθεται εἰς συνεχεῖς δυσπεψίας, διόπερ τὴν μὲν νύκτα, διατρέχει εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν, τὴν δὲ ἡμέραν καταντᾷ ἀνίκανος εἰς οἰανδήποτε ἐργασίαν εἴτε διανοητικὴν εἴτε σωματικὴν, αἱ δὲ ἀσθενεῖαι ταχέως καὶ εὐκόλως τὸν προσβάλλουσιν. Ἡ ἀδηφαγία μᾶς φέρει σχεδὸν πάντοτε καὶ εἰς τὴν οἰνοφλυγίαν. Στερημένοι τοῦ ὀρθοῦ λόγου, τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς ἐχάρησεν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὁ οἰνόφλυξ ὁμοιάζει τὸ ζῶον. Αὐτὸς δὲ παραμελεῖ τὰς ὑποθέσεις του, δὲν δύναται νὰ ἐργάζεται ἵνα προμηθεύῃ αὐτῷ καὶ τῇ οἰκογενεῖᾳ αὐτοῦ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καὶ πίπτει εἰς τὸ βάρβαρον τῶν κακῶν ἁτινα εἰσὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀσωτείας καὶ τῆς ἀσελγείας. Ὁ δὲ σώφρων, τὸνναντίον, χαίρεται συνήθως καλῆς ὑγείας. Ἄν ποτε ἀσθενήσῃ, τίθεται εἰς δίαιταν, καὶ μὲ ἀπλοῦστατα φάρμακα, καὶ ἄνευ ἀνάγκης τοῦ ἱατροῦ, ἀναλαμβάνει συγχρόνως τὴν πρώτην του ὑγίαν. Αἱ δυνάμεις αὐ-

τοῦ διατηροῦνται διὰ πολλὸν χρόνον, τὰ δὲ γηρατεῖά του διατρέχει χωρὶς νὰ ταραχθῇ ὑπὸ ἀσθενειῶν.

ΜΑΘΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Περὶ ἀκηδίας καὶ ἐρεργείας.

Ε. Διὰ τὴν ἀκηδίαν εἶναι ἐλάττωμα, ἡ δὲ ἐρεργεία ἀρετὴ;

Α. Ἡ ἀκηδία ἢ ὀκνηρία εἶναι σχεδὸν πάντοτε ἡ πηγὴ τῆς κακίας καὶ τῆς δυστυχίας. Ὁ ὀκνηρὸς δὲν ὠφελεῖται τῶν μαθημάτων τῶν διδασκάλων αὐτοῦ, καὶ μὴ δυνάμενος ἐπομένως νὰ ἀποκτήσῃ τὰς ἀναγκαίας εἰς τὸν ἀνθρώπον γνώσεις, μένει καταβυθισμένος εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ ἄγνοιαν. Ἡ ἀργία γεννᾷ πάντοτε δεινὰ. Ὁ ὀκνηρὸς καταρρονεῖται ὑπὸ τῶν ἐπιμελεστέρων αὐτοῦ συμμαθητῶν, παραμελεῖται ὑπὸ τῶν διδασκάλων, καὶ ἐγκαταλείπεται ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ. Ἐξελθὼν τῆς παιδικῆς ἡλικίας, εὐρίσκεται ἀνίκανος νὰ ἀνθῇ εἰς τὰς αὐτοῦ ἀνάγκας. Μαρι-

νει, ζῇ δυστυχῇ βίον, καὶ ἐνίοτε πίπτει εἰς τὴν ἀσέλγειαν. Ὁ ὀκνηρὸς, καίτοι ἐν τῷ πλούτῳ γεννημένος, καταντᾷ πάντοτε ἄθλιος, ἐνῷ ὁ ἐνεργὸς καίτοι γεννηθεὶς πτωχὸς, ὑφούται εἰς ἔντιμον θέσιν. Παῖς εἰσέτι ὢν, ὁ ἐνεργὸς ἀπολαμβάνει τὴν ἀμοιβὴν ἀπονεμομένην εἰς τὴν ἐργασίαν, ἀποκτᾷ τὴν ὑπόληψιν τῶν συμμαθητῶν του καὶ τὴν εὐμένειαν τῶν διδασκάλων. Τοῦ χρόνου δὲ προχωροῦντος, διαπρέπει διὰ τῆς ἐπιμελείας του, διὰ τῆς προόδου, καὶ διὰ τῆς ἀγαθῆς αὐτοῦ διαγωγῆς. Τέλος ἅμα φθάσῃ εἰς ἀνδρικήν ἡλικίαν, ζῇ ἀνεξάρτητος, τρέφει τὴν οἰκογένειάν του, πολ- λάκις δὲ λαμβάνει τὴν εὐτυχίαν νὰ ἀποδίδῃ εἰς τοὺς γονεῖς του μέρος τῶν εὐεργετημάτων ἅτινα παρ' αὐτῶν ἔλαβε, τιμᾶται ὑπὸ τῶν τέκνων του, ἅτινα εὐημεροῦνται ἀκολουθοῦντες τὸ τοῦ πα- τρός των παράδειγμα.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΜΤΟΝ

Περὶ ἀπληθείας καὶ εὐπειθείας.

Ε. Διὰ τὸ νόμος ἐπιβάλλει τὴν εὐπειθειαν, κα- ταδικάζει δὲ τὴν ἀπειθειαν;

Α. Οἱ διδάσκαλοι ἡμῶν καὶ οἱ ἡμέτεροι γο- νεῖς, μᾶς ἐπιβάλλουσι τὴν εὐπειθειαν, γινώσκον- τες περισσότερον ἀπὸ ἡμᾶς, ὅτι αὐτῇ λίαν ὠφέλιμος εἶναι. Διὰ τῆς πεφωτισμένης αὐτῶν στοργῆς, διὰ τοῦ ἀνωτέρου λογικοῦ των, γινώσκουσι τὰς ἀνάγκ- ας ἡμῶν, προβλέπουσι διὰ τὸ μέλλον μας, καὶ μᾶς περικουμοῦσι τῶν ἀναγκαιῶν εἰς τὴν εὐημε- ρίαν ἡμῶν προτερημάτων καὶ γνώσεων. Ἄν δὲ ἡμεῖς ἐξαπατήσωμεν τὰς προσδοκίας των, ἂν δὲν ἀκροάσθωμεν τὰς συμβουλὰς καὶ τὰ μαθήματα αὐ- τῶν, δὲν εἶναι μόνον αὐτοὶ οἵτινες ὑποφέρουσι, ἀλ- λά ἡμεῖς, κυρίως, ὑποφέρομεν τὴν ποινὴν. Φθά- νοντες εἰς ἀνδρικήν ἡλικίαν, ἀναγνωρίζομεν τότε τὰ λάθη ἡμῶν, πλὴν ὁ χρόνος πρὸς θεραπείαν αὐτῶν, παρῆλθεν ὀριστικῶς. !

Περὶ ψεύδους καὶ εἰλικρινείας.

Ε. Ποία ἡ ποινὴ τοῦ ψεύδους καὶ ποία ἡ ἀμοιβὴ τῆς εἰλικρινείας.

Α. Τὸ ψεῦδος εἶναι πρᾶξις κακοπιστίας, ἥτις σπανίως ἀποκρύπτεται, καὶ πάντοτε φέρει μετ' αὐτῆς τὴν δέουσαν τιμωρίαν. Ἀφ' ὃν χρόνον τὸ ἐλάττωμα τοῦτο κατήντησε συνήθεια, ἡ συννηνέησις ἥτις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ συμμαθητῶν διαλύεται. Ὁ διδάσκαλος δυσπιστεῖ εἰς τὸν μαθητὴν, οἱ γονεῖς πρὸς τὸ τέκνον αὐτῶν. Ἄν παρὰ τινος μέμφηται, ὁ ψεύστης, εἰς μάτην ἀποπειρᾶται νὰ δικαιολογηθῇ· αἱ δικαιολογήσεις του δὲν παραδέχονται, καὶ θεωροῦνται ὡς ἄλλα ψεῦδη. Ἡ τιμωρία τοῦ ψεύστου συνίσταται εἰς ὅ,τι δὲν πιστεύεται οὐδὲ ὅταν λέγῃ τὴν ἀλήθειαν. Τοῦναντίον, ὁ εἰλικρινὴς πιστεύεται ἐν λόγῳ, δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐπικαλῇ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ πρὸς μαρτυρίαν τῆς ἀληθείας τῶν παρ' αὐτοῦ λεγομένων· ὁ λόγος του ἀρκεῖ. Αἱ σχέσεις του μετὰ τῶν παρομοίων αὐτοῦ ἐρσιδόμεναι ἐπὶ τῆς εἰλικρινείας.

Περὶ ὑπερηφάνειας καὶ σεμνότητος.

Ε. Διὰ τί ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι ἐλάττωμα· ἡ δὲ σεμνότης ἀρετὴ ;

Α. Ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι ἐλάττωμα εἰς τὸν ἄνθρωπον, κυρίως δὲ εἰς τοὺς παῖδας οἵτινες δὲν δύνανται νὰ διακρίνωνται εἰσέτι δι' ἰκανότητος καὶ δι' ἀξιολόγου τινὸς πράξεως. Καὶ ἐν πράγματι, πρὸς τί νὰ ὑπερηφανεύηται ; Διὰ τὰ πλούτη τῶν γονέων του ; πλὴν τὰ πλούτη εἶναι πρόσκαιρος ὠφέλεια ἥτις, ἂν δυσκόλως ἀποκτᾶται, λίαν εὐκόλως ἀφανίζεται. Διὰ φυσικὰ τινα προτερήματα ἅτινα ἐν εὐθέτῳ περιστάσει, τῷ προϋξένῃσαν εὐτελεῖ τινα ἐπιτυχίαν ; ἀλλὰ καὶ τὰ προτερήματα ταῦτα παρίστανται οὐτιδανὰ ἂν ἐμπνέωσι αὐτῷ ὑπερηφάνειαν. Ὁ κενόδοξος παῖς παραμελεῖ τὴν ἐργασίαν καὶ παραφρονεῖ τὰ μαθήματα τοῦ διδασκάλου, καὶ ἀποτρέφεται ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν. Ὁ

δὲ σεμνὸς, καίτοι ἐπιτυχὼν, γινώσκει ὅτι πολλῶν ἄλλων γνώσεων στερεῖται, διπλασιάζει τὸν ζήλόν του, διὰ τῆς ἐπιμέλειας του καὶ διὰ τῆς γλυκύτητός του ἐλκύει τὴν ἀγάπην τῶν πλησιάζόντων αὐτόν, καὶ γινόμενος ἀνὴρ, διατηρεῖ τὰ προτερήματα ἐκεῖνα διὰ τῶν ὁποίων εἰς τὴν νεότητά του διεκρίθη.

ΜΑΘΗΜΑ ΟΓΔΟΟΝ

Περὶ φθόνου καὶ ἀμιλλῆς.

Ε. Εἰς τί διαφέρει ὁ φθόνος τῆς ἀμιλλῆς;

Α. Ὁ φθόνος εἶναι ἐχθρικὸν αἶσθημα, ὅπερ ἐμπνέει εἰς ἡμᾶς δυσαρέσκειαν διὰ τὰ ἀγαθὰ τὰ ὅποια ἐπιτυγχάνουσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ἐπιθυμίαν νὰ ἐξευτελιζώμεν καὶ μεμψώμεθα τὴν ἱκανότητα αὐτῶν. Ἡ ἀμιλλα δὲ εἶναι γενναῖον αἶσθημα τῆς ψυχῆς, τὸ ὅποιον εἰς τὴν πρόδοον ὀφείλεται. Ὁ παῖς ὅστις διεγείρει τὴν ἀμιλλαν ἐκτιμᾷ τὰ προτερήματα διὰ τῶν ὁποίων οἱ συμμαθηταὶ αὐτοῦ διαπρέπουσι, προσπαθεῖ νὰ μιμῆται αὐτούς, νὰ ὑψοῦται ὡς αὐτοί, καὶ νὰ τοὺς ὑπερέχη. Ἐνῶ δὲ

ὁ φθόνος καταθλίβει αὐτόν ἐκείνον ὅστις ὑπ' αὐτοῦ κυριεύεται, ἡ ἀμιλλα, ἀρχὴ ἐνεργείας οὔσης, ἐμψυχώνει τὸν παῖδα καὶ συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν αὐτοῦ δυνάμεων, ὑποκινεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς μεγάλα κατορθώματα, καὶ τὸν ὑποστηρίζει εἰς τὰς σπουδαίας ἐπιχειρήσεις.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΝΑΤΟΝ

Περὶ θυμοῦ καὶ πραότητος.

Ε. Ποῖοι οἱ κίνδυνοι τοῦ θυμοῦ, καὶ ποῖα τὰ κέρδη τῆς πραότητος;

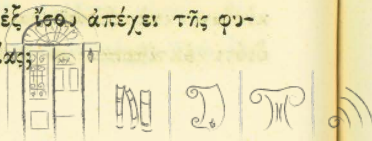
Α. Ὁ παῖς ὅστις εὐκόλως παροργεῖται, καταντᾷ ἐπίφοβος εἰς τοὺς συμμαθητάς του, καὶ θλίβει τοὺς τε διδασκάλους καὶ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ. Κυριεύμενος ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, δὲν ἀκροᾶται πλέον οὐδεμίαν παραινέσιν, οὐδεμίαν νουθεσίαν, ἐγκαταλείπεται τυφλῶς εἰς τὰς παραφοράς του, μὲ κίνδυνον νὰ βλάβῃ καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτὸν του, διότι ἐκτίθεται νὰ τραυματισθῇ ὀργώμενος κα-

τά τοῦ ἀντικειμένου τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ. Ἀποκτή-
σας δὲ τοιαύτην ὀλεθρίαν ἔξιν, μετὰ δυσκολίας
δύναται, αὐξανόμενος, νὰ μετριασθῇ. Μάλιστα τὸ
ἐλάττωμα τοῦτο ἐπιβλαβέστερον καταντᾷ δι' αὐ-
τὸν καὶ διὰ τοὺς ἄλλους καθ' ὅσον αἱ δυνάμεις
τοῦ ἀναπτύσσονται. Ὁ ὀξύθυμος ἐκτίθεται εἰς ἔρι-
δας, εἰς ἐξυβρίσεις, εἰς σωματικὰς βλάβας, καὶ
ἐνίοτε εἰς τὴν αὐστηρότητα τῶν νόμων. Ἡ πράχ-
της, ἀπ' ἐναντίας, ἀξιαγάπητον προτέρημα εἶναι
εἰς τὸν παῖδα, ἀξιέπαινον δὲ εἰς τὸν ἄνδρα ὅταν
ὁμῶς δὲν νοθεύηται εἰς ἀδυναμίαν. Διὰ δὲ τὴν γυ-
ναῖκα, ἡ πρῶτης εἶναι οὐσιῶδες προτέρημα εἰς
τὸ ὅποιον ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, ὀφείλει νὰ συνε-
θίζηται, προπαρασκευάζουσα τοιοῦτοτρόπως τὴν
εἰρήνην καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς οἰκογενείας αὐτῆς.

ΜΑΘΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ

Περὶ φυλαργυρίας, ἀσωτείας καὶ οἰκονομίας

Ε. Ποία ἡ ἀρετὴ, ἥτις ἐξ Ἰσοῦ ἀπέχει τῆς φυ-
λαργυρίας καὶ τῆς ἀσωτείας;

Α. Αὕτη εἶναι ἡ οἰκονομία, ἀρετὴ ἐκ τῶν ἀ-
ναγκαιοτέρων εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ ἀνθρώπου.
Ὁ φιλαργυρος ἄλλην ἡδονὴν δὲν ἔχει εἰμὴ ἐ-
κείνην τοῦ νὰ συναθροίῃ χρήματα τῶν ὁποίων οὐ-
δεμίαν χρῆσιν κέρνει. Στερούμενος πολλάκις καὶ
τῶν ἀναγκαιοτέρων αὐτοῦ πραγμάτων, ἀγνοεῖ τὴν
εὐχάριστήσιν τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται
περιποιούμενος τοὺς ἄλλους καὶ καταντᾷ ἐπιζή-
μιος εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀφαρπάζων πλούτη ἄ-
τινα αὐτὸς ἀνωφελῶς ἀποκρύπτει. Ὁ ἄσωτος δὲ
εἶναι καὶ παραφρονέστερος, διότι δὲν λαμβάνει
πρόνοιαν διὰ τὸ μέλλον καὶ οὐδὲ διὰ τὴν ἐπι-
οῦσαν· ἐν δὲ μιᾷ στιγμῇ κατασωτεύει ὅ,τι δια-
κατέχει. Ἵνα κορέσῃ ματαιίας ἐπιθυμίας κατα-
ξοδεύει τὴν τε κληρονομίαν τῶν πατέρων αὐτοῦ,
καὶ τὰ προϊόντα τῆς ἐργασίας του. Συχνάκις βλέ-
πομεν καταναλισκόμενον εἰς μίαν μόνην ἡμέραν τὸ
ἐπίπονον κέρδος μιᾶς ὀλοκλήρου ἐβδομάδος. Τοι-
ουτοτρόπως, κατασωτευσμένης τῆς περιουσίας του,
καὶ ἐξαντλημένων τῶν διαγοητικῶν καὶ σω-
ματικῶν αὐτοῦ δυνάμεων, ὁ ἄσωτος πίπτει εἰς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

πενίαν καὶ, ἵνα διατηρήσῃ τὴν ἄτιμον αὐτοῦ ὑ-
παρξίν, γίνεται ἐπαίτης, καὶ ἀποθνήσκει αὔτως καὶ
ἀθλίως. Ὁ οἰκονόμος, ἀπ' ἐναντίας, δὲν θυσιάζει
τὸ ἐνεστὸς εἰς τὸ μέλλον, οὐδὲ τὸ μέλλον εἰς τὸ
ἐνεστὸς, χαίρεται τὰ προϊόντα τῆς ἐργασίας του,
τὰ ὅποια ὠφελοῦνται ἢ τε οἰκογένεια καὶ οἱ φίλοι
αὐτοῦ, ἀνοίγει τὸ βαλάντιόν του εἰς τοὺς δυστυ-
χεῖς, προτιμᾷ τὸ ὠφέλιμον τοῦ εὐχρέστου καὶ
μετριόφρων εἰς τὰς φιλοκαλίας του καὶ εἰς τὰς ἡ-
δονάς του, μετριάζει τὰ ἔξοδα εἰς τὰ ἔσοδα,
ὥστε νὰ προφυλάττῃ τι εἰς ἐκτάκτους ἀνάγκας·
τοιουτοτρόπως ἐν περιπτώσει ἀσθενείας, ἢ παύ-
σεως τῆς ἐργασίας, δὲν εὐρίσκεται ἀποπαρκασκευά-
στος, ἐν δὲ τῇ προβεβηκυῖα ἡλικίᾳ, κατέχει πᾶν
ὅ,τι τῷ ἀναγκαῖοι. Ἡ ζωὴ αὐτοῦ διατρέχει ἡσύ-
χω, τὰ δὲ γηρατεῖα εὐτυχῇ καὶ τιμώμενα.

ΤΕΛΟΣ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΩΡΘΩΣΙΣ

- Σελ. 3. 5. 10. ἀντὶ πάντα, ἀνέγ. πάντα
» 7. » 17. » παρρησίᾳ ἐνώπιον
» 21. » 1. » εἴτοι » ἦτοι
» 29. » 16. » συνειθίζονται, ἀνέγ. συν-
ειθίζωσι.
» 32. » 12. » μετὰ τῶν γονέων, ἀνέγ.
πρὸς τοὺς γονεῖς.
» 34. » 12. » μεθ' ἡμῶν, ἀνέγ. πρὸς ἡμᾶς.
» 35. » 1. » ἐγκαταλελημένα, ἀνέγ.
ἐγκαταλελειμμένα.
» 48. » 3. » αὐξάνομενος» αὐζάνων
» — » 12. » νοθεύηται, » ἐκτρέπηται.
» — » 18-19 » φυλαργ. » φιλαργ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΑΛ. 52. Φ7. 0015

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΑΛΛΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ.

Η ΕΒΔΟΜΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ, νέον ἀναγνωσμα-
τάριον, περιέχον παραγγέλματα, ἀξιώματα καὶ
διηγήματα, τεμάχια φυσικῆς ἱστορίας, ἀναγκαίαις
γνώσεis, καὶ ἐπιτομὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας ἀπὸ
τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι γεννήσεως τοῦ δια-
δόχου τοῦ Ἑλλ. Θρόνου, ὑπὸ Ι. Νεχαμούλη, Λ. 75

ΔΙΔΑΛΟΓΟΙ ἰταλοελληνικοὶ, ὑπὸ » Δρ. 1. 25

— γαλλοελληνικοὶ » » » 1. 25

ὑπὸ τὰ πιεστήρια

Σύνοψις Ἱερᾶς Ἱστορίας.

(Τιμᾶται Λεπ. 70)

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ